

САМО САТИРА СРБИНА СТАСАВА

О српском политичком стрипу поводом серијала "Смешна страна српске стварности", дневник *Press*, Београд, сценариста Михаило Меденица, цртача Сениша Радовић и Раде Товладијац

1: Јадац

Већина политичара не зна за јадац. Онај јадац који каже да ће дневни каиш политичког стрипа или недељну таблу понекад видети пола милион или милион људи, ако се зброје штампана и Интернетска читања, сва она завереничка прослеђивања између јетрва на Фејсу. Не знају ни да ће аналитички текст на исту тему прочитати десет пута мање читалаца.

И, након, не знају за разлику између два медијума – стрип се боље памти него чланак. Стрипска политичка оцена урезује се и у свест и у подсвест и у надсвест. Утиче на стварност, помало и на изборне исходе.

И ето, откисмо: политички стрип је најмоћнији облик целог једног новинарског жанра, политичке анализе. Надмоћан је чак и у односу на карикатуру.

Може се рећи и да је овакав стрип исправљач, чистач, последњи аларм... Да је цивилизацијски потребан планети на којој лихвари, тирани, манипуланти и социопате на врху гуштерске пирамиде мисле да смо им – по дифолту – остављени у дужничко ропство.

2: Србијца

Као и свакој другој, и земљици Србији – од Алфа Кентаурија до Алдебарана – као лебац је потребан политички стрип. Данас, али и за убудуће, да потомцима заувек остави дијагнозу једног културајског доба наше историје и да сведочи да се нисмо дали ломити.

И зато није ни чудо када јавност Марка Сомборца, звезду политичког стрипа у Србаља, убраја међу 50 најутицајнијих медијских делатника. Он је тај статус заслужио као глас милиона. И при том је био једна од првих ласти препорода политичког новинског стрипа у нас, који је очигледан у 21. веку.

А подлога је била добра, каљена у огњу деведесетих. Рецимо, изванредни стрипови Миодрага Крстића у *Српској речи* (који тек треба да буду вредновани од наше стрипске критике), или изванредни часопис *Багер*, којим је Сениша Радовић са екипом показао да без комплекса можемо да створимо часопис попут америчког *Меда*.

За трен, читајмо у мислима блиставу плејаду стрипске домановићевштине овог доба. У Србији су ту, поред Сомборца у *Близу*, а са Гораном Рајишићем и у *НИН*-у, и Тошо Борковић у *Новостима*, стрипоидни Душан Петричић у *Политици*, такође стрипоидни Предраг Кораксић - Коракс у *Времену*, Душан Гађански у *Куриру*, зидне новине "Србијин Забавник" покрета "Двери", одскора и Сениша Радовић у *Информеру*... А и Црна Гора има сопствену репрезентацију: Луку Лагатора, Мирка Зулића, Горана Шћекића и Симона Вучковића. Мало ли је?

Но, у свему наведеном, истакнуто место има феномен тајновито крштен као СССС.



3: Стварност

Почетак серијала "Смешна страна српске стварности" није се збио давно, али се у нашим животима толико ствари променило од 2009, да би се психолошки могло сврстати у еоне.

Историја каже да су се угледном новинару, путописцу, колумнисти и сатиричару, Михаилу Меденици, придружила два стрипска ветерана и одлична познаваоца моћи овог медијума, Бојан М. Ђукић и Сениша Радовић. Тако је београдски дневни лист *Press* од своје треће, ударне стране, у недељном издању направио највећу локалну стрипску квадратуру, а заузврат добио модерног класика. Ђукић и трећи колега-цртач, Стево Маслек, кратко су сарађивали, да би се серијал наставио са двојцем Меденица-Радовић.

Меденичини сценарији су поникли на најбољој традицији васколике и немилосрдне српске сатире, док је ликовни стил и приступ Радовић (московски ђак и стрипски небојша) свесно засновао на највишим стандардима америчког стрипа, правећи резултат којег се не би стидели ни утицајнији светски листови.

Када су Радовића притисле обавезе по Француској, почетком 2011. цртање је преузео Раде Товладијац, још једно ренесансно биће нашег стрипа, са богатим искуством и у илустрацији, дизајну, архитектури и политичким кампања највишег профила. Дакле, још један који може да носи високе стандарде и то у тзв. реалном времену, које подразумева сурова штампарска машина.

Знам људе који су куповали *Press* само због овог стрипа, па после приметили и друге садржаје. Знам и да онај ко се није појавио у овом стрипу не може бити третиран као од било каквог значаја за ово дахијско доба у српској политици. Знам и да је СССС, када се постави таблу уз таблу, тачна друштвена историја нашег доба, само без лажи и лакировке које ће службене историје једном потурати.

У тренутку док ово пишемо, после скоро 200 узбудљивих стрипских недеља, серијал иде на летњу паузу. Будућност му је вероватно везана и са судбином матичног издања, те им пожелимо високе тираже по оба аспекта. И запамтимо: стрип и новине су недовољни као нокат и месо, као грудњак и оно у грудњаку. Само лоше новине немају стрипове.

А неке новине имају част да се нешто добро и храбро попут "Смешне стране српске стварности" појави код њих и да то остане као значајно постигнуће, и по садржају и по утицају.

Сиротиња-раја, која зулум трпети не може, умеће ово да цени.

Зоран Стефановић

Импресум

НВО "Свет стрипа" и НВО "Миленијум", Крагујевац, у сарадњи са Удружењем стрипских уметника Србије

МИХАИЛО МЕДЕНИЦА, СИНИША РАДОВИЋ И РАДЕ ТОВЛАДИЈАЦ: СМЕШНА СТРАНА СРПСКЕ СТВАРНОСТИ

Удружење стрипских уметника Србије:
Циклус самосталних изложби – 3,
у оквиру фестивала "Крагујевац, године друге",
Дом омладине, Крагујевац, 29. јун - 5. јун 2012.

Комесар изложбе: Зоран Стефановић

Обликовање штампаних материјала: Раде Товладијац,
„Betterfly Studio“, Београд, www.betterflystudio.com

У име Удружења стрипских уметника Србије: Зоран Туцић, www.usus.org.rs

У име Удружења "Свет стрипа": Небојша Весовић,
www.svetstripa.net

Подрика: Културна мрежа „Пројекат Растко“, www.rastko.rs

03

НВО "Свет стрипа" и НВО "Миленијум" у сарадњи са Удружењем стрипских уметника Србије представљају у оквиру фестивала "Крагујевац, године друге"



Михаило Меденица, Сениша Радовић и Раде Товладијац
СМЕШНА СТРАНА СРПСКЕ СТВАРНОСТИ
Изложба политичког сатиричког стрипа из дневника "Press" 2009-2012.

Дом омладине, Крагујевац,
29. јун - 5. јун 2012.



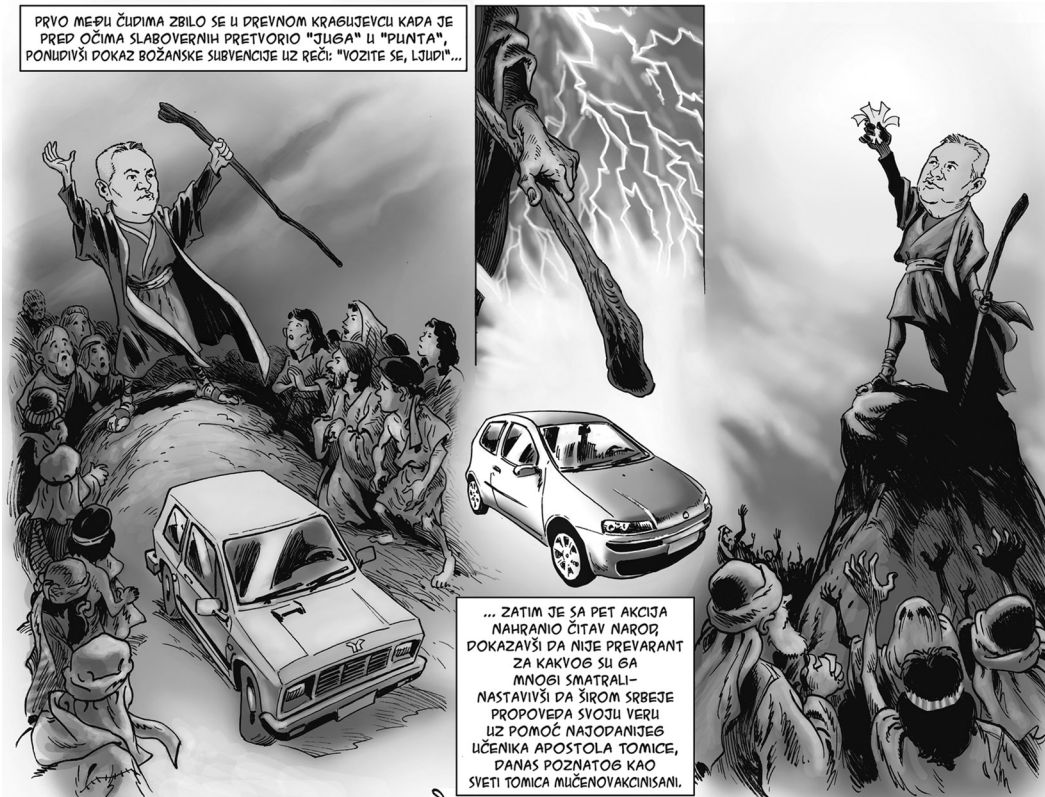


PRVO MEĐU ČUDIMA ZBILO SE U DREVNOJ KRAGUJEVCU KADA JE PRED OČIMA SLABOVRNIH PRETVORIO "JUGA" I "PUNTA", PONUDIVŠI DOKAZ BOŽANSKE SUBVENCIJE UZ REČI: "VOZITE SE, LJUDI!"...

... SVETOM SU VLADALI HAOS I BEZNAPE, SVE DOK SE JEDNOG DANA "MLAĐORODICI" MIROSINKI NIJE JAVIO ANĐEO IZ MMF-A I REKAO DA ĆE RODITI FINANSIJSKOG BOBOČOVKA KOJI ĆE SPASITI ČOVEČANSTVO...

PEKO, PEKO, A JEL ON ?..

JESTE, ZLATO PEPINO, ON JE ČINIO SILNA ČUDA ...



... ZATIM JE SA PET AKCIJA NAHRANIO ČITAV NAROD, DOKAZAVŠI DA NIJE PREVARANT ZA KAKVOG SU GA MNOGI SMATRALI - NASTAVIVŠI DA ŠIROM SRBEJE PROPOVEDA SVOJU VERU UZ POMOĆ NAJODANIJEB UČENIKA APOSTOLA TOMICE, DANAS POZNATOG KAO SVETI TOMICA MIŠENOVAKANISANI.

A, SVAKAKO NAJVEĆE OD SVIH ČUDA UČINIO JE POSLE PAPA U CENZUSOVO ROPSTVO KADA JE UBEDIO IMPERATORA TARIKUSA NE SAMO DA MU POŠTEDI "ŽIVOT", VEĆ I DA NE MOŽE DA VLADA BEZ NJEGA, JER JE ZAPRAVO ON NOŽEVA BARKA KOJA ĆE SPASITI "NEBESKI NAROD" OD PRIVREDNOG POTOPA...

PEKO, PEKO, A HOĆE LI SE PONOVO RODITI NEKI TAKAV ČUDOTVORAC I ...

NE, NAŽALOST, IME PEPINO - TO MAJKA VIŠE NE RAĐA ... ALI OSTALO NAM JE SVETO SEĆANJE NA Tih 17 PLUS ČUDA I RADOŠNI POZDRAV: "Mladan se rodi - ma, jel to vaistinu moguće?.."

Михаило Меденица

Аутобиографија

Рођен на време да положим пионирску и омладинску заклетву, па чак и да учествујем на последњој радној акцији (лево сметало и носач пива бригадирима који су другарицама ударницама, углавном, демонстрирали самоуправљање у пракси...). У играма партизана и Немаца увек био на правој страни, одбијајући да погинем чак и када је разредни старешина, по притужби „окупатора“, инсистирао на томе, не би ли се са великог одмора вратили у учионицу. Нешто касније, утучен због распада социјалистичке домовине народа и народности, одлучио сам да са потоњим кумом бојкотијем већину часова у средњој школи и факултативно се образујем у оближњем бирцузу, схвативши да у „вињаку 5“ има више истине него у целокупном школском градиву...

Зачудо, родитељи нису показали превише разумевања за мој филозофски полет, што је резултирало повратком у клупу и евиденцију присутних ђака, али не и прекидом пријатељства са „Рубинивим“ малим, што ће се догодити тек деценију и кусур касније, под притиском једне жене (а, због чега би иначе пукло пријатељство ако не због жене)!

Пошто сам свечано испраћен из некада угледне гимназије (кажу да су професори плакали- од жалости, претпостављам), одазвао сам се на позив отаџбине да појачам њену одбрамбену моћ и упознам природне лепоте Проклетија, шћућурен уз хаубицу на просечних минус 27...

Из тог перода датирају и ови швалерски брчићи које сам, сходно уверењу сваког војника да баш њему

најлепше стоје, одлучио да пустим и уозбиљим се, након што је комадант касарне пред свима прочитао наредбу да се, иако полућорав, награђујем са седам дана одсуства као најбољи нишанија, без обзира што смо неком мученику помлатили стадо оваца током бојевог гађања на Пештеру?! Мада ванредно унапређен у чин разводника, одлучио сам да ипак баталим војну каријеру и посветим се науци, уписавши се по повратку из аскаре на Филолошки факултет, смер 08- општа књижевност са теоријом књижевности.

Иако искрено поштујем Гетеов рад и његову фасцинираност нашем епиком, архивирам индекс разочаран спознајом да у наставном плану и програму нема ни помена од анализе и проучавања опуса Баје малог Книнце, који је у то време био далеко популарнији и прихватљивији од поменутог Фаустовог оца... У међувремену смерно излазим на изборе, упорно гласајући за ове које данас не можеш ни димом да истераш из кабинета... 'бем се у ћелаву главу!!!

У новинарство улазим као и у брак - без превише размишљања, временом схватајући да ми нема беганга ни из једног од та два.

Озбиљан и одговоран само када су три ствари у питању - моје принцезе Јана и Ива, и рата за стамбени кредит... Остало: „Мож' да бидне, а и не мора", што народ каже. Нешто косе оставио у *Гласу јавности*, нешто у *Политици*, не би ли као формирана личност, без длаке на глави и језику (барем се трудим, за ово друго) дошао у *Press*, где ме већ, ево, шесту годину трпе, и још плаћају за то.



A, ONDA ĆE PO STAROM DOBROM OBIČAJU BITI - POŠLA MACA NA VRATANCA...

REČI: M. MEDENICA SLIKE: R. TOVLADIJAC 2012



ADJE, PRESEPNICE, MOŽETE VI TO!

ALI, ALI...

REKLI SMO, NEMA ALI, VEĆ - MAJLI, MAJLI... MA, SAMO DA VIDITE KAKO VAM DIVNO STOJI!



ZNAČI, TI SI JEDNA PRINCIPIJELNA, ALI LIMILJATA I DIPLOMIRANA MACA! NEŽNO PREDEŠ I LIMILJAVŠ MU SE...

MA, NE MOGU JA TO, ACO - FRRRRR...

MOŽEŠ TI SVE I SA SVAKIM - MACA DLAKU MENJA, ALI ČUPR...



ADJE, MOLI TE TVOJ VOJA, MOŽDA JE MISLIO BAŠ NA NAS?..

FRRRRR...

SAMO POSTOJANSTVENO I NEUTRALNO - AKO TE PONUDI HRANOM IZ ELI REČI: "NE - HVALA, NAJELA SAM SE RAZLIČAKA!"

Синиша Радовић - биографија

Синиша Радовић (р. 1966. у Загребу) је српски цртач стрипова, илустратор и уредник. Дипломирао је графику књиге на Ликовној академији у Москви 1989. године. Живи у Београду.

Од 1993. године професионално црта стрипове и илустрације. Сарађивао је са бројним српским издавачима и маркетиншким агенцијама. Био је део ауторског тима који су за издавачку кућу „Луксор“ из Београда реализовао популарне серијале о српским суперјунацима средином 1990-их, „Генерација Тесла“ по сценаријима Милана Коњевића. Радовић је и један од покретача, уредника и аутора популарног српског хумористичког часописа Багер.

Од 1994. до 2003. године радио је као гостујући цртач на три серијала за француске издаваче. Самостално је за француског издавача „Dupuis“ цртао стрипски серијал „La Fille du Yukon“. Од 2009. до 2011. је радио недељну таблу политичког стрипа „Смешна страна српске стварности“ за један од најпродаванијих дневних листова у бившој Југославији, београдски Press.

Тренутно му у Француској излази серијал „Van Helsing contre Jack l'éventreur“, а у Србији ради дневни каиш политичког стрипа за нови београдски дневник Информер.

Раде Товладијац - биографија

Раде Товладијац (Улцињ, 1961) је српски ликовни уметник и архитекта. Одрастао је у Чачку. Дипломирао је на Архитектонском факултету у Београду пројектом „Небески град — Орбитална станица у Лагранжовој стационарној тачки - L5“. Професионално је дебитовао у ликовним уметностима 1983. године. Један од оснивача београдске стрипске групе „Баухаус 7“ са Зораном Тућићем и Вујадином Радовановићем која је деловала у 1980-им. Познат је као илустратор насловница најкомерцијалнијих стрипских и магазинских издања бивше Југославије (*Тајне*, *Гигант*, *Хорор*) за издаваче „Дејче новине“ и

БИГЗ. Најважнији стрипски серијал: „Људи за звезде“ (*YU стрип магазин*, 1984-1985). Сарађивао је са многим издавачима, а у периоду од 1998. до 2001. био је Уметнички директор магазина *Књижевна реч*. Лауреат за стрип „Планета безбедних“ на југословенском конкурс *Видици — Ју стрип магазин* заједно са Зораном Тућићем, 1984. Излагао је на групним изложбама у земљама бивше Југославије, Великој Британији, Грчкој и Мађарској. Од почетка 2011. ради недељну таблу политичког стрипа „Смешна страна српске стварности“ за београдски Press.